

præger skildringen, da vognen havarerer på Nullabor Plain, og man fatter samtidig isolationsfølelsen på de fåreavlsfarme, der har 500 km til nærmeste nabo. Den nu velorganiserede lægehjælp pr. radio har i nogen grad bekæmpet den ensomhedsfrygt, der i sygdomstilfælde kunne have voldsomme psykiske konsekvenser. De små radiosendere forbinder nu udflytteren med lægekonsultationen, og i nødstilfælde kommer doktoren med fly.

Men også de tæt befolkede landskaber i det østlige med millionbyerne Sidney og Melbourne besøger vi sammen med forf., der fører os såvel til luksusbyen Canberras åbne parkbebyggelse som til Sidneys deciderede slumkvarter.

Man besøger australske hjem og konfronteres med den typiske udvandrerindstilling, at man ønsker at klare sig selv. Man hører om Australiens raceproblemer, der dog ikke har de dimensioner som Sydafrikas, det emne forf. behandlede i sin forrige bog. Man oplever småbyens stærke sociale lagdeling og undrer sig over kvindens beskedne samfundsmæssige placering.

Skildringen af australske politiske forhold er ajourført helt op til Petrov-spionaffæren. Og ind imellem det hele ser man kænguruerne hoppe og hører man latterfuglens stemme, og skildringen af skovbranden er så spændende som en kulørt gyser.

Axel Schou.

O. H. K. Spate: India and Pakistan. A general and regional geography. Methuen, London 1954. 827 sider. Pris 65 sh.

Fra det øjeblik, man første gang åbner Spates bog, får man indtrykket af et meget omhyggeligt arbejde, og en fordybelse i bogen skuffer ikke denne opfattelse.

På de første sider gives der meget praktisk en introduktion til stavemåder, administrative inddelinger og ikke mindst til de specielle indiske størrelsesangivelser, som ofte volder store vanskeligheder for læseren af indisk litteratur. Endvidere orienteres man om de almindeligste bøger og tidsskrifter omhandlende mere generelle emner om Forindien. Mange af disse litteraturhenvisninger er forsynet med en ganske kort bedømmelse — en fremgangsmåde, som også følges op ved slutningen af hvert kapitel. Dette, sammen med de mange forklarende fodnoter, som i ganske få ord giver meningen i det afsnit, der er henvist til, synes at være en meget værdifuld metode for sådanne refererende værker, idet man herved får en langt bedre forståelse af, hvad forfatteren af det citerede

værk mener, end det er muligt at flette ind i selve teksten, og der er flere hundrede henvisninger.

Bogen er delt i tre afsnit om den almindelige geografi (The Land, The People, The Economy) og en regional beskrivelse (The Face of the Land). Derved er det uundgåeligt, at man delvis fjerner behandlingen af de naturgivne betingelser — det geografiske milieu — fra beskrivelsen af de regionale områder, og man kan således let miste forståelsen af årsagssammenhæng, som ellers ville være ret iøjnefaldende. Denne fælde er dog delvis undgået, idet India og Pakistan frembyder så mange interessante forhold for størstedelen af den vestlige verden, at der kan blive kausaliteter nok både indenfor de fysiske og de regionale afsnit. Den her fulgte opdeling af stoffet forekommer endvidere mere naturlig for et område som Forindien, hvor man i nogen grad er bundet af traditionen, der forlanger en samlet fremstilling af hele dette sub-kontinent, men det er et spørgsmål, om man ikke efterhånden har samlet sådanne mængder af viden om mange mindre regionale områder, at det i høj grad var ønskeligt, om fremtidige geografiske forfattere gik væk fra denne deling af stoffet i større udstrækning, end tilfældet er i dag, og prøvede at vælge de forhold ud, som netop belyser årsagssammenhæng.

I bogens enkelte afsnit kommer Spate ind på mange af de diskussioner, der i øjeblikket føres om indiske forhold. Under relieffet behandles således de forskellige synspunkter angående Himalayafloernes gennemskæring af kæderne, monsunens nære tilknytning til det økonomiske liv omtales indgående, og jordbundens afgørende betydning er ligeledes underkastet en analyse. Endvidere er befolkningens fordeling, dens religion og historiske udvikling ganske naturligt under debat, og ingen bog om Indien kommer udenom spørgsmålet: overbefolkning. I tilknytning hertil skal nævnes flygtningeproblemet og hele forholdet mellem India og Pakistan, hvor delingen på en så mærkværdig måde gav råstofferne til den ene stat og industrien til den anden og samtidig forhindrede det samarbejde, som kunne være frugtbart for begge parter.

De sidste afsnit synes at give udmærkede skildringer af forholdene i de mange naturlige regioner, og det skal blot nævnes, at selv omtalen af afsidesliggende egne i Himalaya indeholder ret mange detaljer. Alt ialt en god bog, som ikke alene kan levendegøre mange forhold i Forindien for læseren, men som også kan give oplysninger om egne langs vendekredsene i almindelighed.

K. M. Jensen.